

In en Om

het Humanistisch Verbond

Mededelingen voor de leden / no. 2

Congres 1961, 15 en 16 april te Zwolle

Secretaris organisatie-comité J. P. Teunis, Assendorperdijk 298, Zwolle. Tel. 05200-18751. Postrekening no. 87 18 31 t.n.v. J. P. Teunis, Zwolle.

Wijze van aanmelding:

Voor gemeenschapsafgevaardigden:

Door middel van speciale aanmeldingskaart annex geloofsbrief, die ieder gemeenschapssecretariaat wordt toegezonden.

Voor niet-afgevaardigden:

Door middel van briefkaart.

Voor beide categorieën geldt:

Logies bij geestverwanten is mogelijk.

Kosten van de niet-verplichte koude maaltijd (incl. soep) f 3,50 inclusief.

Betaling van kosten, met opgave of eventueel vegetarisch gewenst wordt, dient tegelijk met de aanmelding te geschieden op bovengenoemde postrekening.

De aanmelding kan geschieden bij vorenvermeld adres te Zwolle, uiterlijk 1 april a.s. Ook zij, die niet in Zwolle logeren, dienen zich te melden.

Programma

zaterdag 15 april

14.30 uur Ontvangst door het Gemeentebestuur
15.00-16.00 Ontvangst en inschrijving
16.00-18.30 1e zitting
18.30-19.30 Pauze
19.30-22.00 2e zitting

zondag 16 april

10.00-12.30 Openbare bijeenkomst met muzikale omlijsting
12.30-14.30 Maaltijd
14.30-17.00 3e zitting

Agenda

- I. Opening
- II. 1. Mededelingen
2. Notulen congres 1959
- III. 1. Inleiding tot jaarverslagen
2. Jaarverslagen secretaris
3. Jaarverslagen penningmeester
- IV. Voorstellen
- V. Openbare bijeenkomst
- VI. Begroting 1961/62
- VII. 1. verkiezing Hoofdbestuur
2. verkiezing Redacteurs
3. verkiezing financiële commissie
- VIII. Bestuursoverdracht
- IX. Rondvraag
- X. Sluiting.

Dank - Hulde - Vooruit

In de eerste maanden nadat het Humanistisch Verbond was opgericht, was het een maandelijks zorg voor het hoofdbestuur om voldoende geld bij elkaar te krijgen om op het einde van de maand de salarissen en andere lopende kosten te kunnen betalen.

De huidige financiële zorgen van het hoofdbestuur zijn wel anders, maar niet minder. Nu gaat het om veel grotere bedragen (het budget voor 1961 beloopt f 362.000,- dat voor 1947 was omstreeks f 15.000,-) en is het laten draaien van het Verbondsapparaat met alles wat daaraan vastzit vrijwel verzekerd door de contributies en andere regelmatige inkomsten. Voor het werk van de geestelijke verzorging echter, de bijstand in geestelijke nood, het hart onder de riem voor hen die dat van node hebben en voor wie doordat zij buitenkerkelijk of van de kerk vervreemd zijn - de bijstand van kerkelijke raadslieden stenen voor brood zou zijn, moet het Verbond nog steeds een beroep doen op extra bijdragen van zijn leden, en op bijdragen van niet-leden, die het geestelijke verzorgingswerk van het Verbond van belang achten voor de geestelijke volksgezondheid in Nederland of als eenvoudige daad van solidariteit.

Dank zij de hulp die in de achter ons liggende jaren verstrekt is, is door enkele beroepskrachten en honderden vrijwilligers met dit werk begonnen op bescheiden schaal. In sommige gevallen mede door overheidssubsidies. Hoe trots we ook mogen zijn op wat op deze wijze tot stand gebracht werd, het is nog slechts een druppel op een gloeiende plaat. In allerlei richting liggen er op dit gebied nog taken voor het Verbond gereed, die niet aangevat kunnen worden omdat de middelen er niet zijn. Voor het hoofdbestuur en voor de medewerkers op dit gebied is het soms om wanhopig te worden, wanneer de zo noodzakelijke uitbreiding van het werk afgeremd moet worden.

En dan doet het deugd om te horen dat de leden van het Verbond in nog geen anderhalve maand en op een simpele oproep van het bestuur van de Stichting Steunfonds Practisch Humanisme als verjaardagsgeschenk f 27.000,- op tafel hebben gelegd. En doet het deugd om te lezen, dat het bestuur van het Steunfonds daarna helemaal niet op de lauweren gaat zitten, maar onmiddellijk aankondigt met zijn activiteit verder te willen gaan teneinde voor 1962 uitbreiding van het werk mogelijk te maken. Activiteit onder de leden van het Verbond, maar vooral ook activiteit onder de buitenkerkelijken, die uit welken hoofde ook niet tot het Verbond toetraden, maar waarvan toch een steeds bredere kring gaat zien, dat het deel van de bevolking, dat de taal van pastoor of predikant niet verstaat, toch evenzeer in moeilijke omstandigheden behoefte heeft aan een gesprek over levensvragen, aan een stimulerend woord, aan een hand die gereikt wordt.

Aan de leden van het Verbond dank voor wat zij deden, aan het bestuur van de Stichting Steunfonds Practisch Humanisme hulde voor zijn activiteit.

En nu... naar het volgende hoogtepunt!

Namens het Hoofdbestuur,
B. J. Max, alg.-secre.

Landdag 1961 Ommen

Het gewest Overijssel houdt op Hemelvaartsdag (11 mei) een Landdag in het prachtige Ommen. Ook de leden van andere gewesten worden hiervoor uitgenodigd, en wie in 1958 in Emmeloord te gast is geweest, zal daaraan zeker gevolg geven. Binnenkort ontvangen de gemeenschapsbesturen nadere gegevens.

Slot op pag. 4

Topkaderconferentie op 4 en 5 februari in „De Ark“

Natuurlijk werd op deze eerste TKC in 1961 aandacht besteed aan het 15-jarig bestaan van het Verbond. Niet alleen doordat de deelnemers 's-avonds bij de koffie een gebakje kregen met 15 erop, maar ook doordat voorzitter van Praag op zaterdagmiddag enkele grepen uit de geschiedenis heeft gedaan. Hij meende, dat het goed was zich nog eens te realiseren, dat we in de meest volstrekte zin met niets zijn begonnen. Als men dit voor ogen houdt, is het bijna een wonder, wat er in die jaren tot stand is gebracht.

Van Praag onderstreepte enkele momenten, zoals het opstellen van de beginselverklaringen, de verdieping van het mensbeeld en de vragen rondom „de gewone man“. De strijd voor gelijkberechtiging is in beginsel gewonnen, dat blijkt uit een aantal verklaringen van katholieke en protestantse zijde, maar dat wil niet zeggen, dat we in de praktijk nu ook al zover zijn.

Onze taak van nu is in hoofdzaak, een bijdrage te leveren aan het gehele volksleven. Dat kan alleen, als we een beroep kunnen doen op grote groepen van verschillende schakering. We mogen daarbij de betekenis van een goed werkende organisatie niet onderschatten, dat is niet zo noodzakelijk als een goed functionerend huishouden. We zullen onophoudelijk moeten doorgaan met aan hen, die aan de kant zijn blijven staan, duidelijk te maken, dat het humanisme een zaak is die voor Nederland en de wereld iets betekent.

Uitvoerig is gesproken over het jaarverslag 1960, waarbij vooral de stand van het ledental en de mogelijkheden daarin verbetering te brengen, onder de loop zijn genomen. Ook op de noodzaak, de leden er toe te brengen, hun contributie aan te passen aan de voor velen gestegen welvaart, werd gewezen.

Een geslaagde jubileumviering

Om het huiselijk te zeggen, het 15-jarig bestaan van het Verbond is niet ongemerkt voorbijgegaan. Begonnen met een drukbezochte persconferentie van het Dagelijks Bestuur in Den Haag op 10 februari, waar een groot aantal dag- en weekbladen aanwezig waren, werd zowel op zondag 12 als op 19 februari in het kwartiertje voor de VARA-microfoon de luisteraars op het feit, dat het Verbond al weer 15 jaar oud was geweest. Op de dag van de oprichting, 17 februari nog een uitzending in het VPRO-programma en een vraaggesprek voor de VARA. En, naast deze publiciteit in de kranten en het feestnummer van ons eigen blad Mens en Wereld, bijeenkomsten in Arnhem, Amsterdam, Heerlen, Hengelo, Rotterdam, Utrecht, Den Haag, Groningen en Alkmaar.

Uit de ontvangen verslagen blijkt wel, dat die bijeenkomsten uitstekend zijn geslaagd en dat uit vrijwel alle gemeenschappen er leden en belangstellenden er naar toe zijn getrokken. Hieronder volgen enkele indrukken die wij van bezoekers ontvingen.

We beginnen met **Rotterdam**, waar ruim 500 bezoekers in het Gebouw De Twaalf Provinciën aanwezig waren.

Niet alleen uit Rotterdam, uit het gehele Waterweggebied, zelfs uit Dordrecht en Gouda waren humanisten naar de Flevozaal gekomen om het 15-jarig bestaan van ons Verbond te herdenken.

De voorzitter, mevr. J. K. van Eck, begroette de vele bezoekers met vreugde. Zij hoopte dat de velen die het Humanistisch Verbond niet nodig meenden te hebben, zouden begrijpen dat het Verbond hen nodig heeft.

Prof. Dr. G. Stuiveling hield een toespraak in grote stijl.

„De wereld ontwikkelt zich met ontzaglijke snelheid. Azië en Afrika gaan meetellen. Er komt een grootse dialoog tussen de levensbeschouwingen en daarmee wordt het humanisme een zaak van de gehele mensheid.

Het Humanistisch Verbond heeft zich in zijn korte bestaan een groot gezag verworven. Het is fel bestreden, het is op alle terreinen achtergesteld bij de kerken, maar er is toch ook al veel erkenning gekomen.

Het Verbond heeft groot en belangrijk werk gedaan door het bieden van hulp aan vele buitenkerkelijken die in geestelijke nood verkeren.

Mogen vele buitenkerkelijken het georganiseerde humanisme in ons land versterken voor de arbeid die in de komende 15 jaar wacht.”

Deze rede was voorafgegaan door muziek van enkele leden van het gezelschap Euphonia, terwijl na de pauze Corstiaan de Vries en Marlies van Alkmaar een cabaretprogramma brachten.

De wijze, waarop zij dit programma verzorgden was zeker verdienstelijk, maar... naar onze smaak niet geheel in overeenstemming met het karakter van de avond. Wij hadden graag wat meer eenheid van stijl in de bijeenkomst gehad.

Het was prettig, weer eens vele oude bekenden te ontmoeten.

In **Utrecht** was de grote zaal van het Erasmushuis stampvol, niet alleen met bezoekers uit Utrecht, maar ook uit de omliggende gemeenschappen Bilthoven, Zeist, Amersfoort, Soest, Baarn en Hilversum. Hier was de spreker de Verbondsvoorzitter van Praag, die o.a. constateerde dat in de vijftien jaar van het be-

staan van het Verbond in beginsel de strijd voor de gelijkberechtiging voor het humanisme gewonnen is. Dat wil echter niet zeggen, dat niet in de praktijk voor deze gelijkberechtiging moet worden gevochten. Ondanks de vele stromingen die men in het Verbond vindt, heeft er in die vijftien jaar geen afspplitsing plaatsgevonden, een in Nederland ongewoon verschijnsel.

De rede van van Praag was opgenomen in een soort van samenspraak, waarin, afgewisseld door muziek, een stuk geschiedenis van het Verbond op een ongewone wijze werd vertolkt.

Hengelo trok gasten uit geheel Overijssel en de kleine zaal van het Concertgebouw was geheel gevuld. De spreker hier was d'Angremont, die er op wees, dat de verschijning van het humanisme niet alleen in de buitenkerkelijke wereld gevolgen heeft gehad, maar ook in de christelijke. Dat blijkt uit de stroom van lectuur uit deze kringen, waarbij opnieuw de vraag van het mensbeeld van betekenis is geworden. Muzikale omlijsting en uitstekende voordracht, evenals enige, door leerlingen van de Twentse Balletschool uitgevoerde dansen maakten het geheel tot een zeer geslaagde avond.

In **Groningen** vierde men het feest op zondag 19 februari, opdat ook bezoekers uit Friesland en Drente aanwezig konden zijn. Er waren meer dan 400 gasten, die na een begroetingswoord van de voorzitter van de gemeenschap Groningen naar een toespraak van Dr. van Praag luisterden. De Verbondsvoorzitter memoreerde in een boeiend betoog de afgelopen 15 jaar. Enny Mols-de Leeuwe droeg voor.

Na de ochtendbijeenkomst heeft men, na een korte lunch 's middags rondritten door de stad gemaakt of een bezoek onder deskundige leiding aan enkele tentoonstellingen gebracht. Het geheel werd tot een familiedag, begunstigd door prachtig weer.

Het gewest **Limburg** vierde in kleine kring het jubileum op vrijdagavond in Treebeek. Bezoekers uit Brunssum, Heerlen, Maastricht, Sittard en Geleen hebben geluisterd naar muziek, uitstekende voordracht van Mevr. De Goede-Baljet uit Utrecht en een toespraak van org.-seer. Polet.

Amsterdam schrijft het volgende:

In de mooie, sfeervolle aula van het Spinoza-lyceum te Amsterdam kwamen op 17 februari

500 humanisten uit Amsterdam en uit een aantal rond Amsterdam liggende gemeenschappen bijeen om te getuigen van hun vreugde over het feit, dat het Humanistisch Verbond op zijn 15e verjaardag een gezonde en flinke teen-ager is, waarvan het gerechtvaardigd is ook voor de toekomst grote verwachtingen te koesteren.

Er waren bloemen en vertegenwoordigers van een aantal sympathiserende en verwante organisaties, en van het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond en ook een aantal oudvoorzitters van de federatie Amsterdam, van de eerste bij de oprichting, tot de laatstafgetredene waren aanwezig.

De voorzitter Holtland sprak een kort openingswoord, waarin hij iedereen welkom heette en waarin hij een kort overzicht gaf van het werk in de afgelopen vijftien jaar, maar waarin hij vooral belichtte, welke taken voor de toekomst er in de aflopen jaren naar voren zijn gekomen.

Het Aulosblaaskwintet speelde vervolgens enkele composities van Haydn, Mozart en Ibert, waarna Prof. Schaper op overtuigende wijze sprak over de mogelijkheid en de noodzaak de grote groepen democratisch voelende en denkende arbeiders van Amsterdam, van wie verreweg het grootste deel buitenkerkelijk is, te winnen voor de humanistische idee, die niet alleen, aldus prof. Schaper vijftien jaar geleden op de Keizersgracht in Amsterdam gestalte had gekregen, maar ook in vele andere landen tot ontwikkeling kwam.

Prof. Schaper betreurde het dat de belangstelling van vele intellectuelen en kunstenaars na de eerste jaren van het bestaan van het Humanistisch Verbond, ook in Amsterdam is gaan verflauwen, maar stelde daar tegenover dat wij deze groepen slechts van hun ongelijk kunnen overtuigen door ons werk en door wat wij zijn.

De avond werd op feestelijke wijze besloten met - na de pauze - optreden van Kabaret Lurelei.

In **Den Haag** werd een geheel weekinde aan het jubileum gewijd. Elders in dit blad vindt u een uitvoerig verslag van deze zeer geslaagde bijeenkomst, waaraan ook leden uit andere gemeenschappen deelnamen.

Arnhem ontving de leden en belangstellenden, waaronder velen uit de omliggende gemeenschappen in de grote zaal van Royal, welke geheel gevuld was. Hier was Prof. Dr. Brandt Corstius de spreker, die er op wees dat het hu-

Naar het volgende hoogtepunt

Zaterdag 7 januari 1961

In het Erasmushuis te Utrecht zijn 53 vertegenwoordigers van 52 gemeenschappen en gewesten bijeen om te beraadslagen over de plannen van het Steunfonds. In het middelpunt van de belangstelling staat de **Jubileumactie**. Het Steunfonds zal zich per circulaire wenden tot alle leden, de gemeenschappen zullen zo mogelijk de actie plaatselijk ondersteunen.

Vrijdag 10 februari 1961

Het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond belegt in Den Haag een persconferentie. Het Steunfonds biedt telegrafisch een **jubileumcadeau aan van f 25.000,-**.

Vrijdag 17 februari 1961

Het Humanistisch Verbond bestaat 15 jaar. Nog steeds stromen jubileumbijdragen van de leden binnen. Het saldo van het Steunfonds bedraagt omstreeks f 27.000,-. Er is voldoende grond voor de veronderstelling dat op 1 maart het saldo f 30.000,- zal bedragen.

De jubileumactie is een succes geworden. Hartelijk dank aan alle gewest- en gemeenschapsbesturen voor hun medewerking. Dank vooral aan hen, die een bijdrage stuurden. Wie nog

mocht twifelen aan de innerlijke kracht van het Verbond vindt in bovenstaande nuchtere gegevens het bewijs voor de onjuistheid van zijn vermoeden. Het Steunfonds zegt dan ook in vol vertrouwen: „En nu naar het volgende hoogtepunt!” Dat is ons congres op

Zaterdag 15 en zondag 16 april 1961

Vóór 15 april a.s. krijgt u van ons geen saldo te horen. Op 15 april maken we de stand weer bekend. De leden van het Verbond en belangstellende actie verstek moesten laten gaan, vragen wij vóór 15 april a.s. een vrijwillige bijdrage over te maken op de girorekening van het Steunfonds. Bij het Steunfonds leeft de hoop dat wij met het saldo op 15 april de kosten van het lopende werk kunnen dekken. Als dat plan slaagt heeft het Steunfonds in 1961 nog acht maanden voor propaganda in de kring van niet georganiseerde buitenkerkelijken. Van de resultaten daarvan hangt het af of het Verbond in 1962 kan beginnen met de uitbreiding van zijn werkzaamheden in de gemeenschappen en gewesten.

Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme te Amersfoort giro 6168.

Landdag 1961 Ommen

11 mei (Hemelvaartsdag)

U komt toch ook?

manisme thans in het praktische leven meesprekt. Het humanisme van vóór 17 februari 1946 was een kleine sector tussen de christelijke gemeenschappen, het was een levenshouding van enkelen, gericht op de klassieke oorsprong van de westerse beschaving. Nu is het humanisme ten volle werkzaam in de praktijk, is het voor velen een volwaardige levens- en wereldbeschouwing geworden van de moderne mens. Men heeft zich afgevraagd waarom een organisatie nodig was, maar zonder die organisatie zou het humanisme zich niet hebben kunnen manifesteren. Onze tijd heeft behoefte aan mensen die leven volgens een open levensovertuiging, die ook anderen inspireert.

Een strijkerstrio speelde werken van Mozart en Corelli, de voordrachtskunstenaar Lauxterman droeg voor uit Hemingway's „De oude man en de zee”.

Voor hen, die vanuit de kop van Noord-Holland de bijeenkomst in Amsterdam niet konden meemaken, heeft het gewest op maandag 20 februari in Alkmaar een feestelijke avond georganiseerd. Ruim 60 aanwezigen hebben geluisterd naar een toespraak van Ehrbecker uit Haarlem, die vooral de betekenis van de geestelijke verzorging door het Humanistisch Verbond onderstreepte en de tegenwerking die men nog steeds ondervindt. Al heeft blijkbaar de toplaag in de kerk het humanisme als verschijning in onze samenleving geaccepteerd, in lagere regionen heerst nog de mening, dat het humanisme een verderfelijke mening is en een groot gevaar.

Door een aantal leden van een operettegezelschap werd een amusementsprogramma uitgevoerd.

Jubileumviering van Den Haag

De Haagse federatie wijdde een geheel weekend aan het 15-jarig bestaan van het H.V.

In zijn openingswoord wees voorzitter Dr. V. W. D. Schenk er op, dat er in Nederland ten opzichte van de onkerkelijken nog steeds een zekere mate van discriminatie bestaat. Het H.V. wil een gunstig levensklimaat scheppen voor buitenkerkelijken en staat het pluralisme voor, d.w.z. de erkenning van velerlei levensbeschouwingen hetgeen ook de grondslag van de democratie is.

Vervolgens nam prof. Libbe van der Wal het woord, die sprak over „Vijftien jaar georganiseerd humanisme”. Vóór de tweede wereldoorlog had de naam „humanist” in het confessionalisme spraakgebruik een afkeurende betekenis. Maar de humanisten hebben deze naam als ere-naam aanvaard. Deze naam wees nl. terug naar het begrip „humanitas” bij Cicero. Humanitas is niet alleen „menselijkheid” maar alles wat de mens waarlijk tot mens maakt en bovenal zijn mens waarlijk tot mens maakt. De humanist gevoelt voor ethische waarden. De humanist voelt zich geestelijk verwant met Socrates, die zei: „Een leven zonder onderzoek lijkt mij niet levenswaardig”. Kenmerkend voor alle latere humanisten is, dat zij niet uitgingen van een bijmanisten is, dat zij niet uitgingen van een bijzondere openbaring, maar van het vrije, wetenschappelijke onderzoek. Sinds vijftien jaar hebben humanistisch gezinden zich verenigd in een verbond. Maar dit verbond wil niet in de eerste plaats een „vakvereniging van buitenkerkelijken” zijn. Primair blijft de verdieping van de humanistische levensovertuiging, het wekken van waardebesef in de mens. Ook op praktisch gebied heeft het H.V. veel werk verzet. Er zijn thans 36 plaatselijke geestelijke raadslieden, 100 ziekenbezoekers, 20 vrijwillige raadslieden in arbeiderskampen en 49 geestelijke raadslieden in gevangenis en werkzaam. Helaas is er in het leger nog geen sprake van humanistische geestelijke verzorging door tegenwerking van de overheid.

Het humanisme heeft ook buiten Nederland een toenemende betekenis gekregen door de „International Humanist and Ethical Union” (in Utrecht gevestigd) die in 1962 een congres in Oslo zal houden met als onderwerpen: 1. Doelstellingen op lange termijn. 2. Naar een rijpere persoonlijkheid. 3. Naar vrijheid in een georganiseerde wereld. Het humanisme wijst ieder mens op zijn volle verantwoordelijkheid en streeft er naar de wereld iets meer bewoonbaar te maken voor mensen van verschillende nationaliteit, ras en kleur zo besloot prof. Van der Wal.

Zaterdagavond werd het programma gevuld door het orkest van het Gymnasium Haganum, de voordrachtskunstenaar Nel Visser-Zuidema, het zangkoor Vox Humana en het kwartet van Henk Horn die alle een waardevolle bijdrage leverden aan de jubileumviering.

Zondagochtend sprak dr. A. L. Constandse over „Het humanistisch denken in het huidige westerse cultuurpatroon”. Streven van het humanisme is in het verleden allereerst geweest: de ontmythologisering van het wereldbeeld. In de goden van de antieke godenwereld weerspiegelden zich de vele wensen van de mens (de onsterfelijkheid, de macht) en tevens de verschillende aspecten van het mens-zijn. Vrees voor de goden was in wezen vrees voor de mens. In de klassieke tragedie beleefde men de ondergang van de held, die botst met het cultuurpatroon. Met deze held leven wij intens mee. Zwaar belast zijn wij allen met schuldgevoel tegenover het cultuurpatroon en de maatschappij. Wezenlijk is de sociale angst, de angst voor de gemeenschap d.i. voor de schending van het cultuurpatroon. Hoewel het wereldbeeld van de humanist en de godsdienstige mens sterk uiteenlopen, staan beide voor dezelfde problemen want beide dragen op belangrijke momenten de verantwoordelijkheid voor de eigen daden. Zowel de godsdienstige als de humanist worstelen met zichzelf, met de medemens en met het cultuurpatroon. Zowel de godsdienstige als de humanist worden bij persoonlijke beslissingen op zichzelf teruggeworpen. Door onze driften, ons eigenbelang, maar ook door onze ethiek en moraal botsten wij steeds met onze medemens. Dr. Constandse wees er op hoeveel leed de mensen elkaar hebben aangedaan door het schuldgevoel te versterken. Niemand is zonder schuld, maar juist daarom moeten wij tegenover onze medemens een grotere verdraagzaamheid betonen. Deze verdraagzaamheid is het kenmerk van het humanisme. De humanistische filosofie wil dat de mens minder een wolf is voor zijn medemens. Wij behoeven hier slechts te denken aan grote voorgangers als Lucretius en Erasmus. Geconstateerd moet worden, dat de prijs van de veiligheid van de individu is de onderschikking van deze individu aan collectiviteiten als de natie, het leger, de kerk enz. Thans zien wij het gevaar van toenemende onderschikking van de individu aan de staat en daarmee toeneming van het conformisme. De veiligheid van de individu neemt toe, maar tevens zijn afhankelijkheid. Dit is in feite een bedreiging van de democratie. De experimenten met atoombomben en kunstmanen tonen de macht van de mens. Maar tegelijk is de individuele mens eenzamer en machtelozer geworden dan ooit. De machtsconcentraties van grote staten, de koude oorlog doen de haat stijgen. De verabsolutering van een cultuurpatroon leidt tot vergroting van de tegenstellingen in de wereld. De taak van het humanisme is *relativering* van absolutistische ideologieën van allerlei aard. Wij moeten onszelf pantseren tegen allerlei vormen van geestelijke hypnose, die in deze tijd op ons afstormen. Innerlijke vrijheid, afstandnemen van allerlei vulgaire massademagogie, van psychische beïnvloeding is de weg die het humanisme ons wijst. De Stoïcijnen en ook Montaigne zijn in dit opzicht onze grote voorgangers geweest.

Ten slotte nog dit: Het menselijk leven krijgt zijn diepste waarde door het feit dat de dood er op volgt. Het besef van de eindigheid

Zomerplannen 1961 van de Buitenwerkcommissie van het Humanistisch Verbond:

a. Zeilkamp-Langweer

Dit wordt evenals het vorig jaar gehouden onder leiding van de heer en mevrouw L. Kamminga, Groningerstraatweg 132, tel. 05100-26741, Leeuwarden. Periode 5 t/m 19 augustus 1961. Prijs f 65,- per week. Alles inbegrepen. Spoedige aanmelding dringend gewenst.

b. Kinderkamp-Elspeet

Onder leiding van de heer J. Weggelaar, Erasmusgracht 23, tel. 020-83919, Amsterdam wordt voor kinderen van 10 t/m 12 jaar in de „Korenbloem” te Elspeet van 29 juli t/m 5 augustus een kamp gehouden. Spoedige aanmelding is gewenst. Prijs f 39,50 inclusief f 2,- zakgeld.

c. Tentenkamp, 13-15-jarigen

De heer van Soelen, Genestetlaan 3, tel. 03402-4468, Bilthoven is de leider van een tentenkamp op Terschelling of Texel. De datum en andere gegevens worden binnenkort bekend gemaakt.

„De Ark” – Nunspeet

Belvédèrelaan 14 - Tel. 03412-2404.

Weet u dat de Ark geheel gerestaureerd is. Wij raden u aan dit te gaan zien. Maar bespreek zeer vlug. Enkele weken zijn n.l. nu al geheel volgeboekt.

Bejaardenkampen

In de weken van
22 april t/m 29 april
29 april t/m 6 mei
6 mei t/m 13 mei
16 september t/m 23 september
staat de Ark open voor onze bejaarden.

Leiding van 29 april t/m 6 mei mev. v. d. Dijk-Raven, Oosterbeek. Van 16 september t/m 23 september de heer J. Blok, Amsterdam. Prijs f 38,50 per week.

Van 1 mei t/m 30 september staat de Ark open voor onze pensionisten.

Van 15 juli t/m 12 augustus is er kindereleiding.

Prijs f 45,50 tot 8 juli; f 52,50 van 8 juli-26 augustus; f 45,50 van 26 augustus-30 september incl. consumptie-kaart met 21 consumpties per week.

Leden Hum. Verbond 10 % korting (niet voor gezinsleden).

Kinderen 6 t/m 10 jaar - resp. f 34,-, f 39,50 en f 34,-; 0 t/m 5 jaar - resp. f 23,-, f 26,50 en f 23,- incl. consumptie-kaart voor kinderen.

leidt er toe, dat wij ons leven zo waardevol mogelijk trachten te leven. Maar het vooruitzicht van de dood doet ons ook de betrekkelijkheid beseffen van allerlei dingen en ideologieën, die bezit van ons pogen te nemen. Het is de taak van het humanisme te wijzen op menselijke waarden die bedreigd worden door de machten van deze tijd zo besloot Constandse. Zondagmiddag werd over de onderwerpen, die Constandse aan de orde had gesteld nog uitvoerig gediscussieerd, waarna de voorzitter om 4 uur deze geanimeerde jubileumviering sloot.

P. Kr.

Congresvoorstellen

I. Het congres, enz. besluit:

Artikel 13 van het Huishoudelijk Reglement als volgt te wijzigen:

Art. 13 Functionarissen

Door het hoofdbestuur benoemde functionarissen wonen desgevraagd de vergaderingen van hoofdbestuur en/of dagelijks bestuur bij en hebben daarin alsdan een adviserende stem.
(Hoofdbestuur)

Toelichting:

Het huidige artikel 13 van het huish. reglement regelt uitsluitend de positie van de administrateur. Daar naast de administrateur thans ook andere functionarissen werkzaam zijn, lijkt het gewenst het betreffende artikel in dit opzicht te verruimen.

Daar volgens artikel 11 van de statuten het hoofdbestuur bevoegd is binnen het raam van de begroting functionarissen aan te stellen, te instrueren, te schorsen en te ontslaan, en hun dienstvoorwaarden en rechtspositie te bepalen, lijkt het overbodig om voor één hunner in het huish. reglement nog nader aan te geven wat zijn werkzaamheden zijn.

II. Het congres, enz. besluit:

Artikelen 20 en 20 bis van het Huishoudelijk Reglement als volgt te wijzigen:

a. in artikel 20, lid 5, ipv.: „van de jongere gemeenschap” te lezen:

„die tot een plaatselijke gemeenschap van de Humanistische Jongeren Gemeenschap behoren”;

b. in artikel 20 bis, lid 1, ipv.: „de jongeren gemeenschap” te lezen:

„plaatselijke gemeenschappen van de Humanistische Jongeren Gemeenschap”;

en ipv.: „door de ledenvergadering der jongeren gemeenschap” te lezen:

„in het huishoudelijk reglement van de Humanistische Jongeren Gemeenschap”;

c. in artikel 20 bis, lid 2, ipv.: „jongeren gemeenschap” te lezen:

„plaatselijke gemeenschappen van de Humanistische Jongeren Gemeenschap”.

(Hoofdbestuur)

Toelichting:

De reorganisatie van de Humanistische Jongeren Gemeenschap (H.J.G.) in 1959, waardoor de afwijking van de contributie- en afdrachtsregeling die tot dan toe voor alle leden van de H.J.G. gold, slechts blijft gelden voor de plaatselijke gemeenschappen van de H.J.G., maakt de voorgestelde wijzigingen noodzakelijk.

III. Het congres, enz. besluit:

Voor de Topkaderconferentie waar zaken be-

handeld worden, die ook voor de gemeenschappen van belang zijn, krijgen de gemeenschappen de gelegenheid zich rechtstreeks te doen vertegenwoordigen.
(Haarlem)

Toelichting:

Onderwerpen, op de Topkaderconferenties behandeld, bereiken de gemeenschapsbesturen via een verslag uitgebracht door een vertegenwoordiger van het gewestelijk bestuur op de gewestelijke besturenvergadering. De praktijk hiervan is:

a. dat de gemeenschappen pas in een later stadium op de hoogte komen van het ter T.K.C. behandelde;

b. dat zij wel worden ingelicht omtrent de feitelijke inhoud van het behandelde, maar dat het inspirerende element daarbij veelal ontbreekt;

c. dat eventuele kritische benadering door de gemeenschapsbesturen der besproken problematiek veelal onvoldoende tot haar recht komt;

d. dat daardoor, juist wanneer op de T.K.C. zaken behandeld worden die van direct belang zijn voor de gemeenschapsbesturen en het werk in de gemeenschappen, de belangrijkheid dier conferenties aan waarde en effect inboet.

Prae-advies hoofdbestuur: Het hoofdbestuur waardeert de uit het voorstel blijkende belangstelling voor de op de Topkaderconferenties behandelde vraagstukken. Het heeft begrip voor de praktische problemen als in de toelichting op het voorstel vermeld. Het hoofdbestuur streeft bij voortdurend naar verbetering van de communicatie.

Aanvaarding van het voorstel zou echter het wezen van de T.K.C. aantasten en hiervan halfjaarlijkse congressen maken.

Aanneming wordt derhalve ontraden.

Kandidaten hoofdbestuur

1. Dr. J. P. van Praag, Voorburg, voorzitter
2. J. Bijleveld, Bennebroek, ondervoorzitter
3. Mr. Dr. H. J. Roethof, 's-Gravenhage, ondervoorzitter
4. B. J. Max, Amersfoort, alg.-secretaris
5. Drs. J. Koopman, Voorburg, penningm.
6. Dr. H. Bongers, Arnhem
7. Mej. Mr. J. J. Th. ten Broecke-Hoekstra, 's-Gravenhage
8. Drs. J. H. P. Colpa, Assen
9. Mevr. J. K. van Eck, Rotterdam
10. E. T. Hoven, Amsterdam
11. J. de Leede, Velp
12. Dr. E. Nordlohne, Amsterdam

dende houden is vooral te danken aan van Praag die op De Ark onze lampjes telkens weer heeft bijgevuld.

In zijn slotwoord heeft van Praag er de nadruk op gelegd, dat we van de TKC altijd weer met nieuwe opdrachten naar huis gaan. We moeten niet toegeven aan stemmingen van de dag, maar de zaak waarvoor we gezamenlijk staan voor ogen houden en het geduld opbrengen voor het uitvoeren van ons werk.

Na de gebruikelijke, ook dit keer uitstekende maaltijd heeft men weer afscheid genomen, na ook in onderlinge gesprekken ervaringen te hebben uitgewisseld. Velen hebben ook van de gelegenheid gebruik gemaakt eens op De Ark rond te kijken om te ontdekken, dat ons conferentieoord van binnen er zeer aantrekkelijk uit begint te zien, dank zij de noeste schildersactiviteit van onze huidige beheerder en zijn assistent.

13. W. A. van Opijnen, Emmen
 14. Mr. M. G. Rood, Amsterdam
 15. Prof. Dr. B. W. Schaper, Leiden
 16. Mevr. Mr. H. Singer-Dekker, Rijswijk (ZH)
 17. P. Spigt, Amsterdam
 18. Prof. Dr. G. Stuiveling, Hilversum
 19. Mevr. A. Treurniet-Wiersma, 's-Gravenhage
 20. Drs. D. de Vries, Enschede
 21. Prof. Dr. L. G. van der Wal, Delft.
- (Hoofdbestuur)

Gewestelijke studiedagen

Friesland

Zondag 26 maart in Heerenveen.

Onderwerp: „De toekomst van het ongelooft.”

Inleider: Dr. P. D. van Royen uit Beilen.
De leden van het gewest krijgen nog bericht met nadere gegevens.

Gelderland

Zondag 19 maart in Arnhem, Hotel Royal, Willemsplein.

Onderwerp: „De toekomst van het ongelooft.”

Inleider: nog niet bekend.
De leden van het gewest ontvangen nog nadere inlichtingen.

Groningen

Zondag 30 april in Zuidlaren.

Onderwerp: „De toekomst van het ongelooft.”

Inleider: Mevr. A. J. Groenman-Deinum uit Groningen.
Nadere gegevens volgen nog.

Overijssel

Zondag 19 maart in Almelo, Gebouw van Pro Juventute, Spreeuwenstraat 2.

Aanvang 11 uur, einde 15.30 uur.

Onderwerp: „De verborgen verleiders in de reclame en de commerciële televisie en hoe daar tegenover als humanist te staan”.

Inleider: D. Th. F. d'Angremond uit Amstelveen.

Zuid-Holland Noord

Zondag 26 maart in Delft, Hendrik de Keyserweg 4.

Aanvang 11 uur.

Onderwerp: „Humanistische opvattingen over de seksualiteit”.

Inleiders: Mevr. Mr. H. Singer-Dekker over de maatschappelijke aspecten.

Dr. W. F. Storm over de psychologische aspecten.

Tevens een rondgang door het project „De Delfgouwse Weije” en een bezoek aan het Prinsenhof.

Zuid-Holland Zuid

Zondag 19 maart in Rotterdam in de Blauwe Zaal van het Groothandelsgebouw.

Aanvang 10.30 uur, sluiting om 14 uur.

Discussie in gespreksgroepen over „het humanisme en de verzuiling”.

Utrecht

Zaterdag 11 maart in Utrecht, Erasmushuis, Oudegracht 152.

Aanvang 15.15 uur, sluiting 22 uur.

Onderwerp: „Hoe benaderen we de delinquent?”

Inleiders: Prof. Dr. J. Kloek; Prof. Mr. J. C. Hudig; P. A. Pols.

Voor nadere bijzonderheden verwijzen wij naar „In en Om” van 3 december 1960.

Van de overige gewesten zijn nog geen plannen bekend.

Slot Topkaderconferentie van pag. 1

Op de zondagmorgen hebben de deelnemers, na een inleiding van de organisatie-secretaris over de functie van de gewesten gesproken. Men was van het nut wel overtuigd, betreurde het echter, dat van de kant van vele gemeenschappen dit nut niet altijd begrepen wordt. Ook de mogelijkheid van een nieuwe indeling, en het houden van regionale bijeenkomsten met bestuurders werd van alle kanten bekeken. Het Dagelijks Bestuur zegde toe, over enige tijd met voorstellen te zullen komen.

De voorzitter van het gewest Overijssel, Eising, die zich zelf als één der oudste TKC-bezoekers uitriep, maakte zich tot tolk van de anderen, door voorzitter van Praag te bedanken voor hetgeen deze voor de conferenties heeft betekend. Men is nooit naar huis gegaan met kant en klare oplossingen maar wel geladen met energie. Dat we doorgaan en de lamp bran-